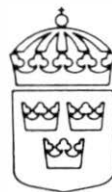

Motion till riksdagen

1988/89:So325

av Gudrun Schyman m.fl. (vpk)

En kommitté för översyn av vården

Mot.
1988/89
So325 — 333

Krisen inom delar av den offentliga sektorn är uppenbar. Sjukvården saknar platser och personal, avdelningar stängs igen, operationsköerna växer. Färdigbehandlade patienter kan inte åka hem för de har inget att åka hem till. Kommunernas hemtjänst går på knäna och personalbristen inom barnomsorgen gör att småbarnsföräldrar måste stanna hemma från sina arbeten.

Politisk prestige och brist på samarbete gör att ideliga tvister mellan de olika huvudmännen förlamar och förhindrar nödvändigt utvecklingsarbete. Föräldrade och missriktade statsbidragssystem medverkar också till den allmänna förvirringen.

Dagens uppenbara brister har resulterat i en välmotiverad kritik. Men vem är det som ska kritiseras? De borgerliga partierna viftar med socialiseringsspöket och menar att lösningen ligger i en privatisering. Att vara offentligt anställd hämmar den personliga kreativiteten och förhindrar den nödvändiga effektiviteten, säger man.

Regeringen talar om en nödvändig effektivisering som inte får kosta något. Mer fantasi — mindre pengar, är receptet!

De som får ta emot kritiken i det dagliga arbetet är personalen. Den personal som är förutsättningen för att det ska finnas någon verksamhet över huvud taget. Den personal som är själva hjärtat i omsorgen och vården. Den personal som har fantasi och inlevelseförmåga, ett äkta engagemang men som får sitt arbete nedvärderat genom låga löner, omöjliga arbetstider, för stor arbetsbörda och som dessutom får stå ut med talet om att de arbetar inom en inproduktiv och tärande sektor.

”Den offentliga sektorn är folkhemmets fundament, som fördelar välståndet och bidrar till en rättvis och solidarisk samhällsutveckling” säger statsministern (DN 1989.01.20). Det är riktigt under förutsättning att den fungerar. Då bidrar den också till en socialt nyttig ekonomisk tillväxt.

Inte minst bidrar en fungerande vård och omsorg till att kvinnor får möjligheter att också i praktiken utnyttja sina rättigheter till ett ”helt” liv, dvs möjligheter att kombinera en yrkesverksamhet med föräldraskap och familj.

Vård och omsorg är inget könsneutralt begrepp. Personalen består till övervägande delen av kvinnor och det är också övervägande kvinnor som är beroende av att den fungerar. Fortfarande är det mest kvinnorna som

stannar hemma när barnomsorgen inte fungerar och fortfarande är det mest kvinnorna som rycker in när äldreomsorgen inte fungerar.

Eftersom vården och omsorgen har en så central roll i samhället, är det oacceptabelt att dessa frågor behandlas med sådan iskyla i förslaget till budget för 1989/90. Hjärtefrågor måste omfattas av glöd och intensitet, lyhördsenheten måste vara väl utvecklad, beredskapen för nytänkande och snabba åtgärder hög.

Krisen inom försvaret har behandlats med hög prioritet av regeringen. En nytillsatt försvarskommitté ska lämna förslag senast den 15 juni.

Försvaret av välfärden och våra sociala rättigheter bör ha samma höga prioritet. Vpk föreslår därför att regeringen tillkallar en kommitté för att bereda underlag för riksdagsbeslut om planerings- och personalfrågor inom vården och omsorgen under år 1989.

Arbetet bör avse

- en granskning av planeringssystemet inom vård- och omsorgsområdet och förslag till åtgärder för att öka säkerheten och stabiliteten i planeringen, samt
- överväganden och förslag till inriktning och utveckling av vården och omsorgen, både vad gäller organisations- och personalfrågor.

Kommittén bör vara sammansatt av representanter för de politiska partierna samt företrädare för de olika personalkategoriernas fackliga organisationer.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen ger regeringen i uppdrag att tillsätta en försvarskommitté för sociala rättigheter i enlighet med motionens förslag.

Stockholm den 25 januari 1989

Gudrun Schyman (vpk)

Viola Claesson (vpk)

Elisabeth Persson (vpk)

Maggi Mikaelsson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Annika Åhnberg (vpk)